Voorlees- en doetips

Niet alleen voor op school,
maar ook voor thuis.
Omdat het fijn is om meer met het boek
te doen dan het alleen voor te lezen.

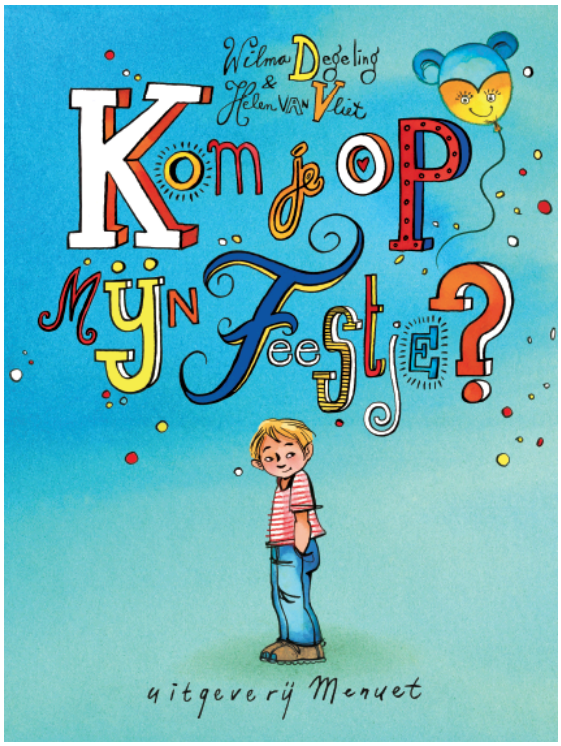

Wilma Degeling: tekst (boek en deze lesbrief)
Helen van Vliet: illustraties

Inleiding

Voorlezen is geweldig.
Verhalen zijn leuk, illustraties mooi... Maar er is meer.
Kinderen krijgen via boeken een kijkje in een andere wereld dan die van henzelf. Op een veilige manier - gewoon op een stoel of in hun eigen bed - beleven ze avonturen en overwinnen ze problemen. Boeken geven stof tot nadenken, tot praten met elkaar. Voorlezen vergroot bovendien hun woordenschat.
Dit alles geldt ook - en misschien zelfs wel juist - als de boeken veel plezier geven.

De onderstaande tips helpen u op weg om kinderen zoveel mogelijk plezier aan 'Kom je op mijn feestje?' te laten beleven.
Door het boek interactief voor te lezen zullen kinderen actief meedoen en alle prenten goed onderzoeken. Dat laatste is leuk én belangrijk, want ook in dit prentenboek wordt het verhaal verteld door de combinatie van tekst en illustratie. Als steuntje in de rug bij deze ontdekkingstocht zijn hierna per pagina een of meer vragen vermeld. Een duiding van het antwoord wordt er – steeds iets inspringend en cursief – bijgeleverd.
U kunt bij elke pagina alle vragen doornemen, maar dat hoeft niet. Kinderen houden van herhaling en een volgende keer neemt u de nog onvoldoende bekeken bladzijde(n) wat intensiever door. Het is wel van belang om de eerste keer dat u het boek voorleest, kinderen het verhaal te laten ontdekken aan de hand van de eerste prenten.
Het boek kan voorts aanleiding zijn om te praten over angst en wat daartegen helpt. Ook daarvoor zijn een paar suggesties opgenomen.
Tot slot zijn er een aantal meer actieve verwerkingsopdrachten opgenomen.

Bij de start van het voorlezen van *Kom je op mijn feestje?*

Laat het boek zien voor u begint met voorlezen!

Speciaal bij dit boek is het raadzaam om de achterflaptekst níet voor te lezen, zodat de kinderen het verhaal zelf kunnen ontdekken.

> Voor andere boeken is vaak wel aan te raden dat voor te lezen omdat kinderen dan alvast een idee hebben waar het verhaal over gaat. Dat helpt bij de concentratie.

© tekst boek, deze lesbrief: Wilma Degeling © illustraties: Helen van Vliet

Het interactief voorlezen van boeken begint al met de buitenkant, het omslag:

- Wat is er op de voorkant te zien?
  Lees ook de titel voor.
- Zien de kinderen dat de titel en de namen van de makers van het boek ook op de rug van het boek staan?
  Ze leren zo spelenderwijs hoe een boek in elkaar steekt.
- Waar zou het verhaal over kunnen gaan?
  Het ziet er uit als een uitnodiging voor een feestje. Weet het voorgelezen kind wat dat is? Heeft het er ooit al één gekregen of verstuurd?
- Wat is er met dat jongetje aan de hand? Hoe kijkt hij?
  We weten nog niet of het jongetje de uitnodiging heeft gekregen of dat hij het feestje geeft.
  Hij kijkt niet gewoon blij of vrolijk. Hij denkt ergens over na, kijkt geheimzinnig alsof hij op een plannetje broedt.
  Het klopt dus dat je als kijker nog niet precies weet wat er aan de hand is. Daarom wil je het verhaal gaan lezen!

Het echte begin: kijken en (voor)lezen van de eerste pagina's

Laat steeds de prenten goed zien. Stel vragen om te praten/filosoferen over wat er te zien is, wat Joes (de hoofdpersoon) denkt en doet.

Er is een envelop op de mat gevallen.
De envelop is versierd. Wie zou dat gedaan hebben?
De afzender, maar wie is dat? Dat weten we nog niet.
Er staat een naam op: Joes. Zou dat de jongen van het omslag zijn?

Zie je de kaart aan het prikbord?
Die lijkt wel erg op het omslag. Wat is er anders?
Op de kaart is het figuurtje heel vrolijk. Die kaart is vast net als de envelop, getekend door degene die het feestje geeft.
Hoe kijkt de jongen?
Hij denkt na, piekert een beetje. Waarover? Het antwoord volgt in de tekst en dus:
Lees de tekst van deze pagina voor.

Lees meteen ook de korte zin op deze volgende bladzijde voor.
Laat het kind/de kinderen vertellen wat ze zien.
Het is een supergroot feest. Er is veel te zien.
Waaraan kun je zien dat Joes een feest eng vindt?
Joes staat helemaal alleen en doet niet met de anderen mee.

Lees de tekst voor.
Wat weten we met de tekst tot nu toe, samen met deze prent?
Joes is bang voor feestjes en voor spelletjes. Hij denkt dat hij er dan niets van bakt. Hij vindt het zo eng, dat hij er niet van kan slapen. Of er naar van droomt. Zelfs de beer vooraan kan de mislukkingen niet aanzien.

Wijs elk van de plaatjes aan en lees wat erbij staat.
Wat betekent dit bij elkaar?
Joes doet erg zijn best, maar is overal onzeker over.
Hij weet dat er heus wel iemand is die hem aardig vindt, want misschien bedankt ze hem wel voor zijn cadeautje met een kus. Dat is helemaal eng!

Overgang in het verhaal: Joes wil misschien toch naar het feestje...

Lees de tekst voor.
Hé, dit feestje vindt Joes dus niet eng. Wat is er anders dan waar hij bang voor is?
Laat de kinderen eventueel terugkijken naar de vorige bladzijden.
Nu: Joes is thuis, er zijn minder kinderen, ze doen geen enge spelletjes (wat zijn dat eigenlijk?). Hij speelt fijn met vrienden. Het is vertrouwd/bekend/veilig.
Ireen op dit feestje – waar zagen we haar eerder?
Het is het meisje is van de kus (vorige blz.).

Lees de tekst voor.
De uitnodiging is van Ireen en zij is een vriendin. Joes wil daarom wel graag naar haar feestje. Wat verzint hij om dat ook te durven?
Hij zorgt dat hij snel wegkan, dat hij kan ontsnappen als het toch te eng is.
Zien de voorgelezen kinderen Ireen in de verte? Wat doet ze?
Ze kijkt Joes na. Misschien vindt ze dat hij geweldig kan skaten. Maar ze kijkt ook een beetje verbaasd en ze had net limonade voor Joes ingeschonken.

Volgende fase: Joes wil dus wel naar het feest, maar hoe gaat hem dat lukken?

Joes bedenkt wat/wie hij wil zijn om nergens meer bang voor te hoeven zijn.
Lees alle fantasieën een voor een voor en bekijk de prenten. Sta er steeds even stil bij om de betekenis daarvan met de kinderen te bespreken.
Vraag bij elke fantasie: waarom zou Joes een ... willen zijn?

Waarom wil Joes een draak zijn?
Omdat iedereen dan op een veilige afstand blijft.
Is dat veilig voor de anderen (vuurspuwen)?
Of vooral veilig voor Joes, omdat hij bang is voor andere kinderen?
En waarom een leeuw?
Omdat een leeuw sterk is. En de koning.

Joes verzint meer:
Een indiaan... en niet zomaar één: het opperhoofd.
Een cowboy... en zelfs de sheriff van het dorp.
Joes droomt er dus van om stoer te zijn en misschien wel de baas.

Was Joes maar een goochelaar...
Joes zou graag ergens heel goed in willen zijn. Hij wil dat hij iets kan, dat de anderen niet kunnen, zodat ze naar hem opkijken. Zoals hij zelf de anderen bewondert om de dingen die zij doen/durven (misschien is hij zelfs een beetje jaloers?)
Maar hij denkt dat zijn trucs zullen mislukken. Wat gaat er mis op de prent?
In plaats van een of twee konijnen uit de hoed te toveren, verschijnen er wel heel erg veel konijnen!
Wat vindt Ireen daarvan?

Waarom wil Joes een ridder zijn en vooral: waarom lijkt het harnas hem wel wat?
Ridder: stoer, strijdbaar en sterk (zoals eerder indiaan en cowboy)
Harnas: Joes wil zich daarin verschuilen (omdat bij hem alles mislukt).
En in een harnas is Joes veilig, nu kan hem niets gebeuren (evt. daar op doorgaan: je bent niet kwetsbaar, bijvoorbeeld voor aanvallen/pesterijtjes/uitlachen e.d.)

Waarom een vogel?
Dan is er net als bij het harnas, een afstand tot de anderen. Hem kan niets gebeuren.
Hij kan ook wegvliegen. Belangrijk: hij kan op die manier wel naar het feest kijken.
Ontdekking: hij kan zo niet meedoen. En dat vindt hij jammer.
Dat betekent: hij wil er wel echt bij zijn!
Zien de kinderen ook op deze prent Ireen?
Ze staat op de uitkijk, ze wacht op Joes.
Dat ziet Joes (als vogel in de lucht) natuurlijk ook. Hij weet:
Hij is voor haar wel belangrijk!

© tekst boek, deze lesbrief: Wilma Degeling © illustraties: Helen van Vliet

Het einde: hoe lost Joes het op?

Joes wil dus wel naar het feest en ook echt meedoen. En Ireen vindt het fijn als hij komt.

Wat gebeurt hier?
Joes blijkt met verkleedkleren in de weer te zijn geweest!
Wat heeft hij allemaal aan en wat ligt er op tafel? Kunnen kinderen het alles benoemen?
Lees de tekst voor.
Nu weet Joes het niet meer. Hij heeft van alles geprobeerd. Ook alles tegelijk werkt niet: hij lijkt niet op een stoere, sterke, slimme figuur.
Wat erger is: hij lijkt ook niet meer op zichzelf. Waarom is dat eigenlijk erg?
Dan herkennen Ireen en de anderen hem niet eens meer.
En dat zijn wel zijn vrienden! Hij hoeft niet bang te zijn!
Joes snapt: hij moet zonder vermomming.

Lees de tekst voor.
De moeder van Joes denkt dat Joes verkleed naar het feest wil. Waarom?
Zij ziet Joes met alle verkleedpullen.
Waarom heeft ze het mis?
Joes trekt de verkleedkleren niet aan, hij is juist bezig dingen uit te trekken.

Lees de tekst voor.
Joes gaat 'als zichzelf' naar het feest van Ireen.
Niet verkleed, maar in gewone kleren. De echte Joes.
Zien de kinderen welke onderdelen van de verkleedspullen hij toch nog aan heeft?
T-shirt van drakenpak, indianenbroek en toverstaf van de goochelaar.
Blader daarbij samen met het kind even terug naar de eerdere bladzijden.
Waarom zou Joes dat gedaan hebben?
Zo voelt hij zich iets zekerder (de verkleedkleren helpen dus toch een beetje): hij is slim, stoer en sterk.

Joes komt aan op het feest.
Hij ziet er blij en vrolijk uit. Hij heeft er zin in.
Zou dat door zijn geheime 'wapens' (de paar verkleedspullen) komen?
Of door Ireen?
Ik denk dat Ireen heel goed snapt dat Joes het een beetje eng vindt. Ze pakt hem niet voor niets bij zijn hand. Denken jullie ook niet?

Verder praten:

Vaak gaan kinderen na of tijdens een verhaal, spontaan vertellen over iets vergelijkbaars dat ze zelf meegemaakt hebben. Anderen doen het niet zo makkelijk uit zichzelf.
Met vragen kunt u dit proces sturen. bijvoorbeeld:

1. Zijn de voorgelezen kinderen zelf wel eens bang? Waarvoor is dat? Kunnen ze dan niet slapen? Of hebben ze wel eens een nare droom?
2. Wat helpt daartegen?
3. Vinden ze het fijn om naar een feestje te gaan? Wanneer wel, wanneer niet?
4. Welke feestjes kennen ze? Welk feest is het leukst en waarom?
5. Of vinden ze een feestje (soms) niet fijn? Wanneer/waarom is dat?
6. Kennen de kinderen iemand die net als Joes een feestje of iets dergelijks (iets met grote groepen) eng vindt?
7. Wat kun je doen om hem/haar te helpen?

© tekst boek, deze lesbrief: Wilma Degeling © illustraties: Helen van Vliet

Tot slot een paar doetips:

Het boek gaat over feestjes en over uitnodigingen daarvoor.

1. Een uitnodiging maken:
   Voor hun eigen verjaardag of voor een bijzondere gelegenheid met de groep (ieder kind maakt een uitnodiging voor een ander groepslid).
   Als ze al letters kunnen schrijven, met mooi versierde letters zoals in dit boek. Anders schrijft de volwassene die tekst (eventueel gekopieerd voor de hele klas bij een groepsfeest/-uitnodiging) en kunnen de kinderen de rest van de kaart versieren. Misschien wel met een mooi versierd cijfer van de leeftijd van de jarige?
2. Een slinger maken:
   Zorg voor lange, gekleurde driehoeken, die u later tot een lange slinger rijgt en laat elk kind een van die vlaggetjes versieren.

En het gaat over fantasie: over iemand anders willen zijn!

3. Laat de kinderen hun favoriete figuur uitbeelden, bij voorkeur met verkleedkleren:
   a. Zonder dat dit verkleedfeest gekoppeld wordt aan een fantasie als die van Joes (hij wil iemand anders zijn om zo zijn angst te verjagen). Kinderen kunnen immers ook een heel andere reden hebben om een bepaald dier, een held of een prinses o.i.d. te willen zijn. Geef ze de vrije hand. Een kringgesprek over die wensen is wel leuk/informatief.
   b. Of combineer het verkleden daar juist wel mee: Het boek gaat immers over Joes' angst voor (grote) feestjes/groepen.
      Herkennen de leerlingen dat? Of vinden ze misschien iets anders een beetje eng? Wat doen ze daar dan tegen?
      Wat/wie zouden zij dan het liefst willen zijn of willen doen?
4. Geen verkleedkleren?
   Laat de kinderen hun wens op een andere manier uitbeelden in de groep of laat hen een tekening maken (dit kan gecombineerd met de vlaggetjesslinger onder 2).

Veel plezier!